

ÁLLATVÉDELEM

Az Országos Állatvédő Egyesület tagjai és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségéhez csatlakozott egyesületek tagjai külön előfizetés nélkül, ... tagdíjuk fejében kapják .....

AZ „ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET” ÉS A „MAGYARORSZÁGI
≡ ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGE”-NEK KÖZLÖNYE ≡
BUDAPEST IX., ERNŐ-UTCA 11—13. SZ. TELEFON 85—12

Ezen lap közleményeinek utánnyomását nemcsak szívesen megengedjük, hanem tisztelettel ..... kérjük is .....
Megjelenik egyszer havonként
Előfizetési ára 1 évre 2 korona

TARTALOM: Lókinzási mizériánk. — Téli vasalás. — *Egyesületi és szövetkezeti hírek:* Az esztergomi á. v. e. rendes évi közgyűlése. — A szombathelyi állatvédő egyesület megalakulása. — A szentgotthárdi állatvédő egyesület választmányi ülése. — *Szemle:* Bélyei megfigyelések. — Lóotthon Angliában. — Nemzetközi állatvédő kongresszus Koppenhágában. — *Állatok világa:* Házinyulat szoptató macska. — Az állatok viselkedése a levegőt járó készülékekkel szemben. — *Madárvédelem:* Madárvédelmi kihágás. — Érendrédén madarak és fák napja. — „Madarak és Fák napja” jelentések. — *Hírek:* Megemlékezés kiválóbb halottainkról. — Személyi hír. — A Nemzetközi állatvédő kongresszus Washingtonban. — „Gyermek-naptár”. — Kocsisiskola Berlinben. — Az Országos Ifjusági Madárvédő Ligába beléptek. — *Külföldiek:* Kutyákat biztosító szövetkezet. — Kutyaápolónők.

Lókinzási mizériánk.

Mint az építkezések szaporodásának minden évében, úgy az idén is tanui voltunk és vagyunk még ma is a fővárosban és környékén folyó kegyetlen lószanyargatásoknak, melyek minden humánusan gondolkozó és érző szemlélőt, mint e lap mult havi számában is láttuk, mélyen megbotránykoztatnak és annak a kérdésnek a felvetésére sarkalnak, hogy miért nem tudunk mi magyarok felemelkedni e kérdésben a művelt külföld nivójára.

Ime minálunk uton-utfélen, előírásnak megfelelő, jól táplált, jól gondozott, erőteljes lovak helyett igen jelentékeny számú oly ló kinlódik terüfogatok előtt, amelyet külföldön a fuvaros nem merne az utcára vinni, amelyet az állami rendőri közeg, mint a kívánalomnak meg nem felelőt feltartóztatna és kifogna, kivált ha még oly területet látna utána akasztva, amellyel annak az állatnak megbirkóznia lehetetlen, vagy csak ostorcsapások, bottal ütések s egyéb torturák aplikálása után lehetséges azzal az eredménnyel, hogy az a nyomorult rabszolga állat végkép kimerülve végre összeroskad, gyakran nagy gaudiumára az összeverődő csöcseléknek s végkép megrokkanva, munkaképtelenné válva még csak a vágóhídon se értékesül, hanem elnyeli a gypmester még pénzbe is kerülő szállító kocsija, vagy az Országos Állatvédő Egyesület grátisz mentő szekere.

Az a számos földkiemelés, a sok helyen kedvőtlen emelkedő, sőt gyakran leküzdhetetlen meredek utviszony, a sikos ut semmi itt nálunk a teherszékér kocsisára, és sajnos, az ily fogat tulajdonosára is, dacára annak, hogy illetékes helyhatósági rendeletek

kötelességeket irnak elő a teheráru és más fuvarozásra, az építőkre, szállítókra stb.-re nézve. Minálunk — tisztelet a kivételeknek — erre fittyet hánynak az érdekeltek s ritkán használnak valamit, ha a már megtörtént kihágásért az állatvédő egyesület tagjai, közgei vagy a rendőri alkalmazottak megtorlás végett feljelentik, mert ennek a vége nagy átlagban egy oly enyhe pénzbeli bírság, amely kivált a fogattulajdonost mosolyra kelti s a további hasonló kihágástól vissza nem tartja.

Be kell vallanunk ugyan, hogy a lóhuskimérés behozatala óta a fővárosi terüvönő lóállomány valamivel jobb, mint azelőtt volt, ámde az alaphiba, a fogatok tulterhelése éppen emiatt fokozódottnak látszik s a lószanyargatás faktuma nem enyhült, ma is rendkívül siralmas.

Hogy mennyire tulszárnyaltak minket lovainkról híres magyarokat más országok, államok a lóvédelemben, különösen a fennálló törvények, rendeletek idevágó tételeinek végrehajtási ellenőrzésében, az Amerikai Egyesült Államok, Anglia, Franciaország, de sőt még az északeurópai államoktól is eltekintve, hol midenütt jobb állapotok vannak, mutatja Ausztria s annak kivált szekvárosa Wien is, hol ezek az állapotok nemkülönben tetemesen jobbak, mint nálunk. Wienben csak kivétel a rozzant, rokkant, kis vagy semmi erejű, lezsarolt igásfogat s ott a közönség nem csinál gaudiumot pl. a tulterhelten elakadt fogat láttán, az ostorcsapásoktól vérző, nyomorult, tehetetlenül erőlködő, kinlódó állat szemlélése közben, hanem siet rendőrségélyt igénybe venni, hogy a kinzást megakadályozza s a kihágót megbüntetés végett az illetékes forum elé állítsa, mely forum aztán *érzékenyen* sújtja a tettest s kedvét szegi újabb ily kihágás elkövetéséhez.

Minálunk, sajnos, aránylag és egyáltalán kevés a rendőrőrszem; csak nagy távolságokban áll egy-egy s annak is közben messze el kell cirkálnia. Azért gyakori hát, hogy ha állatvédelem elleni kihágást látva, valaki közbe akar lépni, rendőrré nem mindég lel és elég szomorú, kocsisaink nevetlenségére, elvadulására mutató jelenség, hogy a közönség köréből jövő ilyen közbelépésnek rendszerint le se írható viselkedés a kocsis részéről az eredménye, ami persze éppen nem alkalmas arra, hogy a jóindulatu közbelépő mások is és újra is megkísérelje az efféle beavatkozást.

Gyalázatos lepocskondozás mellett még tettelességre is rávetemedik az a rendkívül csekély emberi érzéssel bíró kocsis. Aki tehát a közönség köréből beavatkozni kíván ily kérdésbe, mindenestre okszerűen cselekszik, ha ezt csak rendőr-őrszem igénybevételével teszi, de semmiképp se cselekszik jól, ha pusztán szemlélő marad, mert e fontos kérdésben a legerősebb döntő fegyver a kérlelhetlen ellenőrzés és az, hogy a kihágóknak mindannyia elvegye a maga méltó büntetését.

És ebben már az kívánatos a cél elérésére, hogy a büntető fórumok ne 12–24 órás elzárással sújtsák különösen az ismételten kihágó fizetni nem tudó kocsisokat s ne egy pár korona bírsággal a tulajdonosokat, hanem a törvényben előírt legmagasabb büntetést tegyék uzdulássá, notórius lókinzókól pedig, mert ilyenek is vannak, vonják meg végre a bérszekér, bérkocsi és illetőleg a lóhajtási kocsiskodási engedélyt. A fuvarosgazdák sohase féljenek attól, hogy ha az ily notórius lókinzók kiesnek a szolgálatból, helyüket emberségesebb kocsissal pótolni nem lehet.

Egyébiránt a jövődj kocsisgeneráció képzésére nézve az orsz. állatvédő egyesület főtitkárának kocsisiskola-alapítás iránti egykori, bizony már egy évtizedre visszanyúló törekvését kerítsék a nagytekintetű székesfővárosi tanács és a fuvaros ipartestületek újra napirendre, mert egy ilyen ugyszólván semmibe se kerülő intézménnyel igen nagyon lehet segíteni azon a mizérián, amely remek fővárosunknak a mi szemünkben is, a külföld szemében is szégyenfoltja és egyben remek lovainkban rejlő nemzeti vagyonunk erős károsítója.

Ha már — sajnos — megelőzött bennünket a kocsisiskola-alapításban Bécs egy év előtt, Berlin pedig a folyó év októberében, ne várjuk be, hogy ebben más külföldi városok is megelőzzenek, hanem legyünk azon, hogy az egész országra szóló példa itt Budapesten végre meglegyen.

A székesfővárosban székelő Országos Állatvédő Egyesületnek tudtunkkal kész terve van erre, de persze egymaga nem képes azt nyélbe ütni. Segítsünk neki!

—m m.

Téli vasalás.

Mostantól be egész a jövő év márciusáig is el kell készülvén legyen a fuvaros arra, hogy lovaival sikos utakon is kell járnia. Lehetetlen, hogy ne vette volna észre fogattulajdonos és kocsis egyaránt, hogy

az ölmos esőzések és havazások idején mennyire meg van nehezítve a lónak terü előtt a talajba kapaszkodás, még ha alkalmasan van is patkolva, hogyne hát, ha nem így van vasalva.

Erejének félakkora felhasználásával is képes a ló munkálni, ha kellőképpen kapaszkodni tud s kétszeres erővel se tud kívánatos munkát végezni, ha csuszamlik.

A kapaszkodás bizonytalansága vagy éppen lehetetlensége amellettt hogy hamar kifárasztja s ki is meríti erejében a lovat, még alkalmat szolgáltat izmainak, inainak, lába izületeinek megrongálódására, felidéz az izületekben ficamodást. rándulást, elcsuszamlás és felbukás esetén csonttörést is.

Oktalanság volna valami egyebet okozni e bajokért, melyeknek kára a gazda zsebére megy, mint a sikos uton való kapaszkodásra alkalmatlan patkót, no meg a tulterhelést. Igenis ezt is, mert minél nagyobb a terü, annál nagyobb erővel kell kapaszkodnia huzás közben az állatnak a földön s ha sikos az, annál bizonyosabb és nagyobbfoku a kisikamlása.

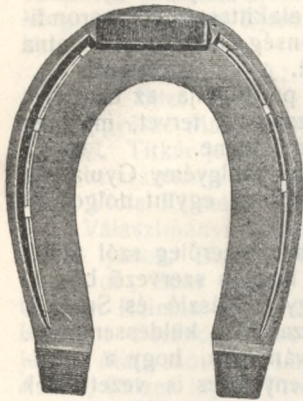
1. ábra.

Szerencsére e káros, veszedelmes kisikamlások ellen elég jól lehet küzdeni, eltekintve is a sikos ut nem sikossá tevésétől, ami pl. homokolással lehetséges, de drága és csak kis területeken alkalmazható, lehet küzdeni — mondom — az u. n. éles patkolással.

Jóllehet az az éles vagy téli patkolás ugyszólván általánosan ismeretes s azt ma már minden valamire való patkoló-kovács végre tudja hajtani, oda állítjuk itt a lótulajdonosok és kocsisok elébe rajzban azokat a patkókat, amelyek az éles vasaláshoz valók.

Az 1. ábra mellső patára, a 2. ábra hátsó patára szegezendő u. n. sarkos és illetőleg körmös patkót tüntet fel azon oldaláról, mely a talajjal érintkezik. A patkó szárain s illetőleg azok fokfalai felületén levő kapaszkodásra szolgáló sarkok és köröm a patkóból magából van készítve s ha lekoptat, új ilyen patkó verendő fel. Már ép emiatt gyakorlatiasabb szerkezetű a másik két patkó. A 3. ábra egy mellső patkót mutat arról a felületéről, amely a patára fekszik. Látjuk, hogy ennek száraiba csavarmenetes lyukak vannak készítve,

amelyekbe a 4-ik ábrán már a talajra eső felszinen levő két besrófolt kapaszkodó sarok feje látható, s míg a 2. ábrán egyben a fokfalon alkalmazott kapaszkodó köröm, emitt a 3. ábrán az ugynevezett kápa is észre-

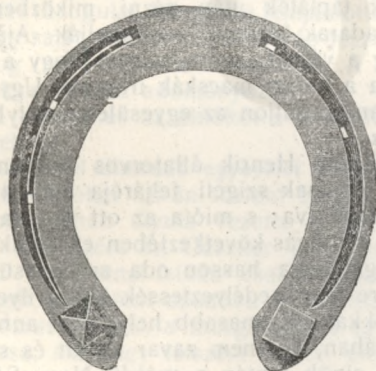
2. ábra.

3. ábra.

vehető, mely utóbbi a patkó biztosabb állását teszi lehetővé.

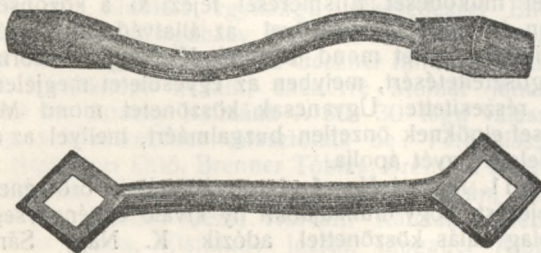
A mondott csavarmentes lyukakba (3. ábra) a sarkok (4. és 6. ábra) az 5. ábrán lapján és élén feltűnte-

4. ábra.

tett csavarkulccsal erősíthetők be és ha nincs már szükség a sarkokra, vagy elkopván, ki kell cserélni vagy meg kell élesíteni azokat, ugyancsak e kulcs segítségével csavarhatók le.

Az ilyen fel- és lecsavarható sarkok különféle

5. ábra.

alaku fejfel készen kaphatók és készletben tarthatók. Vannak *H* és *L* alaku fejűek, vannak védő alaku, négyélű, háromélű és hegyesfejűek. (L. 6. ábrát) Ezek bármelyike is jó, a célra alkalmas és a fel- és lecsófolásukat a szükséghez képest maga a kocsis könnyen teszközölheti.

Mint hogy munka után az istállóba állított lónak nincs szüksége ez éles sarkokra, pörmökre, azokat munkába fogáskor kell kiátkójukba becsavarni s istállóba érve s avált éjjelre le kell venni, mert alkalmat dhatnak sérülésekre, kivált a köröm ágynak (az u. n. pártának) megtiprására.

Amennyiben fagyó-olvadó időben a pata homoru talpán a patkó közé havas, jeges labdák gyűlhetnek fel, igen célszerű ennek megakadályozására a pata talpát zsírral bekenni, vagy aztán fel- és levehető u. n. talpfedelet alkalmazni, mely a lapda összeverődését lehetlenné teszi. Tehát az u. n. *fedespatkónak* esetleges használata az éles vasalással kapcsolatban indokolt. Az ilyen patatalfedő a mondott fel- és lecsófolható sarkokkal erősíthető fel s illetőleg távolítható el.

Az ilyen célszerű téli vasalás alkalmazására annál inkább felhívjuk a fogattulajdonosok figyelmét, mivel a székesfővárosban helyhatósági rendelettel kötelezővé van téve a téli éles vasalás s úgy a rendőrszemek, mint az országos állatvédő egyesület állatvédő őrei utasítva vannak a mulasztáson értek feljelentésére.

A fogattulajdonos nemcsak az esetleges megbírságolást, hanem az annál jóval súlyosabb ló érülések s elpusztulások alakjában felmerülhető károsodást kerül ki, ha az alkalmas patkolásra szorgos ügyet vet.

Monostori Károly.

6. ábra.

Egyesületi és szövetségi hírek.

Az esztergomi á. v. e. rendes évi közgyűlése. Jelen voltak: Marosi József elnöklete alatt Vimmer Imre polgármester diszelnök, K. Nagy Sándor ítélőtáblai bíró, az O. Á. E. t. b. elnöke, Grósz Ferenc alelnök, Philipp Konrád pénztáros, Bárdos József titkár; továbbá lovag Kaán János, Székely Henrik, Rothnagel Ferenc, Szőlgyémi Gyula, Rudolf Ferenc, Farkas Tivadar, dr. Prokopp Gyula, Schönbeck Imre, Osváth Andor, Magyary László, Kerschbaummajer Károly r. tagok, a városi tisztikar tagjaiból: Hoffmann Ferenc tanácsos, dr. Brenner Antal, Tiefenthal Gyula, Cseicsner F., Sinka Ferenc, Hurrai Ferenc, Math Gyula, Homor Imre. Szalva Ferenc; végül a hallgatóság soraiban nagy számmal voltak a földmivesek.

1. Marosi József elnök üdvözli az egybegyűlteket, s köszönetet mond a megjele ésért a vendégeknek, különösen K. Nagy Sándor ítélőtáblai bírónak, az O. Á. E. t. elnökének azon megtiszteltetésért, hogy bokros teendőinek dacára, az ügy szeretetétől áthatva, a köz-

pont képviselőjében megjelenni szives volt. Örömeink ad kifejezést továbbá afőlött, hogy immár a földmives polgártársak is érdeklődni kezdenek az egyesület működése iránt s hogy oly szép számmal vesznek részt. Megállapítja a közgyűlés határozatképességét. Jelentéseinek során elmondja, hogy az idei közgyűlést egyrészt a titkár betegsége, másrészt több hátráltató körülmény következtében csak most 1910 júniusban hívhatta össze. Jelenti, hogy a központ madárvédelmi falragaszokat küldött az iskolák részére. Az erdőben a város által felajánlott odok közül az első 50 drb immár ki van helyezve; hogy pedig ezental is helyettesessenek, arra az egyesület részéről Bárdos József titkár és Szölgyémy Gyula vál. tag fognak felügyelni. Az egyesület a maga részéről 10 drb odut helyeztet el a várhegy oldalába. A madarak a lefolyt télen december 15-től március 15-ig kaptak táplálékot. Erre a célra Székely Henrik ur 20 kg fagyut, Szölgyémy Gy. és Bérczy N. urak több kilogrammnyi napraforgó magot ajándékoztak. A jegyzőkönyv hitelesítésére Grósz Ferenc és Székely Henrik urakat kéri fel s ezzel az ülést megnyitja.

2. Bárdos József titkár jelentésében megemlékezett az első három év minden fontosabb mozzanatáról. A jelentés főbb pontjai a következők:

Az egyesület alakult 1907. febr. 13-án, tehát a folyó évben töltötte be első trienniumát. A tagok száma 104, kik közül 12 alapító tag. A tagok közül elhunytak: Vaszary László hercegprimási jószágkormányzó, Ivanovits Béla vmegyei levéltáros, Litsaer Sándor igazgató-tanító és Lindtner János magánzó. Elköltöztek: Csernoch János csanádi püspök, Grátzer Pius főgimn. tanár és Gyapay Pál volt főispán. Új tagokul beléptek: Vaszary Kolos hercegprimás, Kohl Medárd püspök és Meszlényi Pál jelenlegi főispán.

Az egyesület vagyona 496 korona takarékbetétben.

Az egyesület működése: Gyermekeknaptár a tanítók közreműködésével 2500 drb került kiosztásra A Madárvédő Ligába 980 gyermek lépett. A beszerezett, közvetített és kihelyezett fészkekoduk száma 470. A felállított egyesületi és magánéletűk száma 52. Az etetőkönyv nyújtott táplálék értéke 153 kor. 80 fillér. Nyomtatvány (alapszabály) 150 osztatott ki. Az „Állatvédelem“ minden tagnak járt. Az állatkinzási esetekben indított eljárások száma 3. Az egyesület kiállított 5 elismerő és köszönő iratot, 3 erdővédnek pedig 25 korona lődíjat adott jutalmul. A katonai helyőrség legénységének 32, más körökben pedig 6 előadást rendezett. A három helyi lapban 20 állatvédelmi cikket közöltetett.

A hallgatóság a kimerítő jelentést tetszéssel vette tudomásul.

3. A pénztárosi jelentést Philipp Konrád terjesztette be. A számvizsgálók azt a valósággal megegyezőnek találván, a közgyűlés a pénztárosnak a felmentvényen kívül köszönetet is szavazott.

4. A költségvetés a mult évihez hasonló előiránnyal történt. Nevezetesen táplálékra 20 kor., etetőnek 21 kor., lődíj 5 kor., fészkekodukra 20, naptárakra 15, az Állatvédelemre 75, összesen 156 korona kiadás irá-

nyoztatott elő. A közgyűlés a javaslatot helyesléssel jóváhagyta.

5. Az elnök kérésére Bárdos József, mint gazdasz röviden kifejti a baromfitenyésztés célját, fontosságát és rendkívüli jövedelmezőségét s ajánlja, hogy tekintettel a mostani husdrágaságra alakittassék egy baromfitenyésztő telep, honnan a közönség állandóan kaphatna jó minőségű és olcsó baromfit.

Székely Henrik élénken pártfogolja az eszmét s kéri az előadót, hogy dolgozzon ki tervet, melynek alapján a javaslat megvalósítható lenne.

Marosi József elnök felkéri Szölgyémy Gyula vál. tagot, hogy mint gazdasz a titkárral együtt dolgozzák ki a tervezetet.

Szölgyémy Gyula szintén elismerőleg szól a baromfitenyésztésről, de ajánlja, hogy a szervező bizottságba még Marosi József, Magyar László és Székely Henrik urak is, mint szintén szakértők küldessenek ki.

6. Magyar László indíványozza, hogy a létesítendő baromfitelepen a nyultenyésztés is vezetessék be. A nyul husa ugyanis igen jóízű s tápláló eledel s mivel könnyen emészthető, a betegeknek is nyújtható, amint ezt a győri közkórházban teszik is.

7. Osváth Andor vál. tag a madarak védelme céljából felhívja a közgyűlés figyelmét a szőlőkben, illetőleg a pincékben tartott macskákra, melyek rendes ellátásban nem részesülnek s így éhségtől űzve maguk kénytelenek táplálék után nézni, miközben bizony a hasznos madarak fészkeit is kirabolják. Ajánlja, keressék meg a városi tanács aziránt, hogy a mezei öröket utasítsa a kőbor macskák irtására. Ugyanezen célból átiratban forduljon az egyesület a helybeli vadászársáshoz.

8. Székely Henrik állatorvos bejelenti, hogy a Kis-Duna hidjának szigeti feljárója mellett egy cüllövölde van felállítva; s mióta az ott van, a környékről a madarak puffogás következtében elriadtak. Kéri, hogy ennek meggátolására hasson oda az egyesület, hogy a jelzett helyre ne engedélyeztessék többé ilyen bódé felállítását. Sokkal alkalmasabb helye van annak a Mária Terézia-utcában, hol nem zavar senkit és semmit.

9. Az elnök ezután a szót K. Nagy Sándornak, a központ képviselőjének adja, ki megköszönvén a szives fogadtatást, rövid beszédben vázolja az állatvédelem hasznát és fontosságát, egyuttal azon kívánságának is kifejezést ad, hogy ennek a nemes városnak példáját vajha minél több város követné. A közgyűlés megéli-jenzé a kiváló szónokot.

10. Vimmer Imre egyl. diszelnök méltatja az egyesület működését. Elismerését fejezi ki a közönségnek azon érdeklődésért, mellyel az állatvédelem ügyét kíséri. Köszönetet mond továbbá K. Nagy Sándornak a megtiszteltetésért, melyben az egyesületet megjelenésével részesítette. Ugyancsak köszönetet mond Marosi József elnöknek önzetlen buzgalmaért, mellyel az állatvédelem ügyét ápolja.

11. Marosi József viszonválaszában örömeink ad kifejezést, hogy munkájában ily kiváló egyének segítik. Ujlag hálás köszönettel adózik K. Nagy Sándornak és Vimmer Imrének.

12. Következett a tisztujítás. Marosi József elnök úgy a saját, mint a tisztikar nevében tekintettel a 3 éves ciklus lejártára, mandátumáról lemond. A szünni nem akaró éljenzés közepette kifejezésre jutott közóhajtásra azonban újból vállalja az elnökséget; mire a közgyűlés viharos éljenzés és tapssal ünnepli érdemekben gazdag elnökét.

Alelnökök lettek: Grósz Ferencné, dr. Prokopp Gyuláné, Etter Gyuláné, Geiger Ferenc, Rothnagel Ferenc Ügyész: Mattyasovszky Béla dr. Pénztáros Philipp Konrád. Titkár-jegyző: Bárdos József. Számvizsgálók, mint választmányi tagok: Magyary László, Schönbeck Imre, Viola Kálmán.

Választmányi tagok (régiek): Aldori Mór dr., Bachl János, Blaszl Ferenc, Brutsy János, Berényi Gyula dr., Etter Gyula, Fehér Gyula dr., Frey Ferenc, Gedeon Kálmán dr., Guzvenits Vilmos, Ivanits Gyula, Klement Ferenc, Kerschbaummajer Károly, Leitgeb János, Mattyasovszky Lajos lovag, Nagy Antal, Osváth Andor, Pelzer Lipót, Prokopp Gyula dr., Székely Henrik, Szölgvény Gyula, (ujak): Hurray Ferenc, Pálmai János, Farkas Tivadar, Szolecky János, Burány József, Oberth Ágoston.

13. Az elnök javaslatára kimondotta még a közgyűlés, hogy tagok gyűjtése érdekében fokozott mértékben fog agítani s ezen célból hölgyeket kér fel.

14. Magyary László kályhagyáros, ipartestületi elnök, a lelkes hangulat közepette felajánlotta az egyesületnek, hogy saját készítményü cserép-fészek oduiból 50 drbot fog rendelkezésre bocsátani. A jelenlévők megéljenezték a bőkezű adományozót.

Ezzel a közgyűlés az elnököt s a vendégeket ünnepelve, véget ért.

A szombathelyi állatvédő egyesület megalakulása. Az alakuló gyűlés október 16-án történt meg a városháza tanácstermében. Ehen Gyula vezette a gyűlést, ki a jegyzőkönyv vezetésére dr. Geszner Imre lapszerkesztőt kérte fel. — Chernel István családi gyászával kimentette magát, megjelent azonban Fodor Árpád budapesti főgimnáziumi tanár, a mozgalomnak egyik leglelkesebb harcosa, aki nagy tetszést aratott előadást tartott s buzdította a közönséget a mozgalom lelkes felkarolására. A jelenlévők kimondották az állatvédő egyesület megalakulását, melynek megtörténte után az alapszabályokat olvasták fel, melyeket dr. Mayer Ferencné által tett módosító indítványok figyelembe vételével átalakítottak és jóváhagyás végett fölterjesztik a földmivelésügyi miniszterhez. — Az alapszabályok megvitatása után megválasztották az egyesület tisztikarát a következőkben: Elnökké egyhangú lelkesedéssel Ehen Gyulát, alelnökké Csigaházy Ernőt és dr. Radó Gyulát, titkárrá Rádai Gyulát, jegyzővé Geszner Imre drt, pénztárossá Kirchknopf Istvánt, ellenőrré Molnár Jánost, ügyésszé dr. Istóczy Kálmánt. A 30—30 tagu választmányba a következőket választották be: Férfiválasztmány: Balhauser Ottó, Brenner Tóbiás, Breitfeld Dezső, Gaál Sándor, Gerlits Sándor, Horváth István, Háász Ferenc, Herbst Géza, Horváth Kálmán, Knebel Jenő, Kiss János, Kisfaludy József, Lingauer Albin, Lenk Imre dr., Pintér József, Pohl Sándor, Kárpáti Ke-

lemen, Pálffy Boldizsár, Rösler Károly, Steiner Miklós, Szabó Károly, Steiner Ede dr., Semann Gábor, Tóth József dr., Tarródy János, Ujváry Ede dr., Zimmermann Károly, Laky Zsigmond, Wieselmann Mór, Szalay Lipót. — Női választmány: dr. Mayer Ferencné, Gonzales Alfrédné, Mayer Benőné, Zanathy Szidónia, dr. Radó Gyuláné, Széll Ödönné, dr. Szabó Lászlóné, özv. Merten Józsefné, Laky Kristófné, Herbst Gézáné, Zelles Aranka, Sarlay Ferencné, Trombitás Ignácné, Baka Boldizsárné, özv. Otocska Ignácné, dr. Geszner Imréné, özv. Magyar Józsefné, dr. Rasztoich Gyuláné, Wolf Izsóné, Weiner Sándorné, Kaposy Istvánné, Trombitás Erzsébet, Rádai Gyuláné, Süteő Lajosné, Jakoby Rezsőné, Gotthárd Sándorné, Ernszt Józsefné, Kiskos Istvánné, Greisinger Ottóné, Gyurkovich Erzsébet. — Az egyesület tagsági díja évi 2 korona s a tagsági díj fejében a tagok ingyen kapják a Budapestben megjelenő „Állatvédelem“ című lapot. Fodor Árpád tanár fennemlített előadásából idézzük a következőket: Az egyesület bölcs vezetői ismerik már az állatvédő egyesület feladatait és eszközeit. De ismeri már azokat a vas megyei tisztelt lapszerkesztőségek nemes jóvoltából az egész közönség is. Hiszen amíg a többi megyei egyesület megalakult s amíg ez is megszületett, elég cikk, ismertetés, tudósítás jelent meg a megyei derék lapokban, elég röpirat forgott a n. é. közönség körében.

Nem kell e helyen felhívást sem intézнем, hogy álljanak ki a tett mezejére a megye és város vezető férfiai. Hiszen ők már régóta küzdenek a sikon a nemes ügy érdekében. Kik intézték az első felhívást az egyesületek alapítása végett azokhoz, akik e téren legtöbbet tehetnek? Herbst Géza alispán ur és Radó Gyula dr. főjegyző ur fölthivták a szolgabiroóságokat ez ügyben, Halász Ferenc kir. tanácsos és kir. tanfelügyelő ur pedig a tanítókat állította sorompóba. De itt vannak e közgyűlés előkészítői és összehívói. Ő irántuk se legyünk hálátlanok. Ehen Gyula dr. ügyvéd ur megkoronázta e munkásságával Szombathely város szolgálatában szerzett bokros érdemeit, Rádai Gyula tanár ur is érdemessé tette magát a nagyközönség hálájára.

Fogadják ők ezuttal az én csekélységem részéről halvány kifejezését azon élénk hálának, amellyel ő irántuk a budapesti elnökség el van telve. Már eddig is tapasztalták ők, de ezután is élvezni fogják az emberi kebelnek azt a fölülmulatlan melegségét, mely ama ritka férfitölti, aki ebbe az egész szervezetbe szeretettel teljes életet tud önteni. Nem lesz Önöknek Uraim, más jutalmuk a végzett munka tudatán kívül, mint azon nagy szellemű és jószívű öreg urnak, Marosi Máty Izidor ny. min. tanácsos elnök urnak s az ő nemes munkatársainak és az ügybarátainak nagyrabecsülése. De becsesebb lesz ez Önök előtt az anyagi javaknál, mert azoknál jobban be fogja az Önök lelkét tölteni, több életjónak fog ez bizonyulni, mely erőt, kedvet, önbizalmat fog Önökbe önteni talán éppen akkor, mikor arra legnagyobb szükségük lesz.

Itt van azonkívül az új egyesületnek még egy nagy erőssége, a szomszédban. És pedig Chernel István ur, a nagynevű ornithologus, az O. Á. V. E. és az országos szövetség alelnöke s a virágzó kőszegi testvér-

egyesület elnöke. Ő jött volna el ma is helyettem, ha mély családi gyász: szeretett édesanyjának elhunytá nem sebezte volna meg az ő mélyen érző szívét. Legyen iránta az új egyesület mindig bizalommal, ő elő fogja mozdítani lángelkével és szakértelmével mindenkora a szombathelyi egyesület ügyeit is.

Én is kérem oly kitüntető bizalmukat a jövőben, mint amilyen bizalmam van nekem az új egyesület jövőjében.

A szentgotthárdi állatvédő egyesület választmányi ülése. Pum Károly alelnök, mint ügyvezető elnök elnöklése alatt jelen voltak Czizány János, Huber Miksa, Kunsch János, Rechnitzer Pál, Urweisz József és Schaffer Emil dr. titkár választmányi tagok. Elnök előterjeszti a legutóbbi választmányi ülés (aug. 24.) óta történeteket. Így: hogy az O. Á. E. megküldte B. Bültner Lina „Szabadság földön és égen“ című művét, 10 drb német nyelvű „Schützet die Tiere!“ ifjúsági iratot a németajku gyermekek részére és 5 drb. „Védjük az állatokat“ felhívású, szembetűnő nagy falragaszt. Elnök ezen küldeményekért köszönő levelet intézett az O. Á. E.-hez, amit a választmány örvendetesen tudomásul vesz és elhatározza, hogy a falragaszokat iskolákban és nyilvános köztereken kifüggeszti. A választmány elnök indítványára elhatározza, hogy a gyermek-naptárból az idén 200 drb.-ot rendel az iskolák részére és 1000 drb. Madárvédő liga-jegyét. Az állatvédelmi eszme terjesztése céljából iratokat és könyveket küldött ügyvezető alelnök Záborszky Kálmán porokszentkirályi, Wikler Győző légrádi és Becker János ócsanádi tanítóknak. A mai választmányi ülésig jelen évben 116 drb. fészek-odut osztott ki. Választmány mindent köszönettel tudomásul veszi és megbizva ügyvezető alelnököt, hogy a költség-előirányzat keretén belül madáreleséget és fészekodvakat rendeljen. A választmány a tagok sorából törölte Balázs Albert dávidházi, Závetz Ferenc rábaszentmártoni és Löwy Nándor volt helybeli lakosokat; új tagul ötöt vett föl, ugymint Gödel Ottó, Matzer Hermina, Lampel Sándor helybeli, Varga Gábor tanító rábafüzesi és Huhn Péter tanító rábakeresztúri lakosokat. A módosított alapszabályok felterjesztésével elnök az utolsó közgyűlési határozat értelmében megbizatik. A főgimnázium igazgatójának átíratára a „közművelődési előadások“ érdekében az erkölcsi és szellemi támogatást az egylet részéről a választmány kilátásba helyezi, anyagi támogatásként 10 koronát szavaz meg. Indítvány és előterjesztés nem lévén, elnök az ülést bezárta. Ugyanezen egyesület a f. évi október 20-án Rábakethelyen tartott tanítói gyűlésen az állatvédelmi eszme terjesztése céljából 32 drb. „Védjük az állatokat“ és „Éhezünk, eledelt kérünk“ című állatvédelmi falragaszokat osztott szét az összegyűlt tanítók közt.

*

Midőn a szombathelyi éppen megalakult társ-egyesületet szivből köszöntjük és üdvözöljük és sokat ígérő működése elé a legjobb reményekkel nézünk, gratulálunk egyben az esztergomi és szentgotthárdi egyesületeknek a jelentéseikben foglalt becses működéshez és az elért szép sikerekhez s kérjük, hogy ne

lankadjanak se ők, se a többi tisztelt társ-egyesület, mert csak így remélhető hazánk ezen nemes ügyének még további üdvös fellendülése. Orsz. Á. V. Egyesület.

SZEMLE.

Bélyei megfigyelések. Frigyes főhercegnek vadászati szempontból oly hírneves bélyei uradalmainak központjából Néher A. nevű tudósító egy bécsi folyóiratban érdekes megfigyeléseket közöl, melyekből a következőket idézzük: február 14-én érkeztek meg a mezei pacsirták, március 3-án a szalonkák, 4-én az örvös galambok, 5-én a sordély, 10-én a barázda-billegető, 15-én a barátka poszáta, 25-én a szárcsa, 27-én gólyák és nemes kócsagok, 31-én a fekete gólyák, április 1-én a bubos vöcsök és a füstű fecskék, 3-án a szürke gém, 13-án a büdös bankák és gerlicék, 18-án a kakukok, 20-án a vörös gém, 25-én az üstökös gém, 22-én a fúrjek, 26-án a sárga rigó, 28-án a bölömbika. A fülemile április 16-án jelent meg, április 10-én hattuk vonultak át. A töviszuró gébics csak május 1-én jelent meg. Junius 10-én megszámlálták a gólyafészkeket Bélye községben és 28-at találtak, kettővel többet, mint a múlt évben. 15 év óta nem volt annyi tengelice, mint az idén. Egy üres méhkaptárban szencinke-pár fészelt.

—d—

Lóotthon Angliában. A „Kölnische Zeitung“ említett tesz a London melletti Aclonban fennálló híres menedékházról, melyet buzgó állatbarátok alapítottak. A menedékházban fennállása óta kerek számban 2500 ló talált ellátást. Jelenleg 45 oly ló van a menedékházban a többi között elhelyezve, mely holtig kegyelemkenyeret kap. Mint minden évben, ugy az idén is nagyobb közönség jelenlétében folyt le az újvízi lakoma, melynek alkalmából a lovak fekete és fehér kenyeret, sárgarépát, almát és cukrot kaptak. — Ime, ismét egyike azoknak a tulásoknak, melyek fegyvert adnak az állatvédelem ellenségeinek kezébe.

—y i—

Nemzetközi állatvédő kongresszus Koppenhágában. A múlt évben Londonban tartott állatvédő nemzetközi kongresszus határozata nyomán a legközelebbi XVI. nemzetközi kongresszus Koppenhágában 1911. aug. 1—5. napjain tartatik meg. A kongresszus rendezését a Svalen (fecske) nevű madárvédő egyesület vállalta el. A kongresszus tárgyalási nyelve a német, angol, francia és természetesen az éjszaki nyelvek.

—d—

Állatok világa.

Házinyulat szoptató macska. Svájcban egy házinyul-tenyésztőnek a macskája egyidőben fiadzott meg egy házinyullal. A tulajdonos a macska kölykeit, minthogy nem volt szüksége rájuk, kiirtotta; a házinyul *alatt el-
lenben* 6 fióka közül 4-et hagyott, 2-öt pedig elevenen odadobott a macska elé eleségül. A javában tejelő macska irtalmasabb volt gazdájánál: az idegen fajú állat porontyait nem falta fel, hanem cseseihez engedte, hogy szopjanak. Ezek egyikét a kandur megölte, felfalta, a másikat azonban az anyamacska a kemence mögött már előbb csinált vacokban szoptatta és 4 hétig

gondozta, mikor aztán a gazda elvette tőle s a többi nyulfiak közé helyezte. Érdekes, de magyarázható, hogy a macskanevelte nyul, mert dusan jutott tejhez, jóval erőteljesebb fejlődött, mint a nyulanya alatt nevelkedett testvérei. *Mo.*

Az állatok viselkedése a levegőt járó készülékekkel szemben. Már *Lingker* léghajós több mint 30 év előtt megjelent feljegyzéseiben említi, hogy egy állatkert fölé szállva világosan látta, hogy annak emlős vadállatai a legnagyobb ijedelemtől meglepetve kísérték figyelemmel nem nagy magasságban tova vonuló léghajóját s az óriási ijedelem közben keletkezett zürzavarban egy szarvas neki rohant az erős sodrony kerítésnek s bizonyosan megsérült, mert tehetetlenül földre roskadt.

Hofstein léghajós meg azt állítja, hogy iramszarvasokat látott, melyek léghajójától megrettenve, a folyóba menekültek, kutyákat, amelyek félelmükben szükkölve üvöltő ordításokban törtek ki s lovakat, amelyek a léghajó láttára kitörtek, elragadtak.

A szárnyas állatok is ellenséget látnak a léghajóban vagy repülőgépben. Erre mutat az az észlelet, hogy a legtöbb légi szárnyas messze kikerüli a levegőt járó készülékeket. Van azonban eset, hogy vesztére neki ront annak. Így kivált a sasról, a karvalyról ismeretes ez, de még ezek is kerülni látszanak az eddigi ismeretek szerint a szuszogó, zakatoló, szóval hangot adó, modern repülőgépet, abban bizonyára egy leküzdhetlen ellenséget látva. Megtörtént mégis, amint *Dela-grange* aviaticus írja, hogy egy óriási raj seregély nem tágitott gépje előtt s valósággal e madárfelleggen keresztül kellett utat törnie gépjével, mely mikor leszállt vele, a seregélyek vérével elárasztották bizonyult. Ilyesféle madárgyilkolás a gépnek ki nem tért fecske-csoporton is megessett, amint azt a nemrég lefolyt Rajnavideki repülőgépverseny alkalmával megállapították. *Mo.*

MADÁRVÉDELEM.

Madárvédelmi kihágás. Lapunk mult havi számának 101. oldalán említve van, hogy madárvédelmi kihágás ügyben egyesületünk a m. kir. földmivélségi miniszterium felhívására véleményt adott. A miniszterium e vélemény alapján a bpesti IV. ker. előljárási felmentő ítéletét megsemmisítette s utasította a nevezett elsőfoku hatóságot új tárgyalás tartására s a kifejtendőkhöz képest új ítélet hozására. A kihágás tudvalevőleg az, hogy 3 budapesti madárkereskedő-cég hasznos éneklőmadarakat hozván engedély nélkül forgalomba, az 1894. évi XII. t.-c. 95. §., illetve az 1901. évi 24655. számú F. M. rendeletbe ütközött s ezért hivatalból is üldözendő.

Érendre den, mint utólag értesülünk, az ottani állami elemi iskola tanítótestülete, élén *Szaleczki Miklós* igazgatóval, majálisszerűen ünnepeltette meg a „Madarak és Fák napjára“-t, 29 számból álló program szerint. Érdekes, hogy a vasárnapon tartott ünnepélyt lakomával és tánccmulassággal is kapcsolatba hozták s belépti díjat is szedtek. Ugyanakkor tornagyakorlatokat s szórakoztató játékokat is rendeztek és egyben az ifjusági madárvédő ligába 150 gyermeket vettek fel és ezek közt liga-

jelvényeket osztottak szét. Az egész ünnepély költségeinek levonása után a befolyt belépő-díjakból (személyenkint 1 K, családjegy 3 korona) és felülfizetésekből 76 korona tiszta jövedelem maradt, melyet a „Népiszkolai zászlóalj“ nevű intézmény céljaira fordítottak.

„Madarak és Fák napja“ jelentések. A lapunk mult számában közölt jelentésekhez csatlakoztak az azóta lefolyt idő alatt a következő kir. tanfelügyelőségek jelentései:

Mirtse Lajos Beszterce-Naszód vm. 38 jelentés

Tomcsányi János Bars vm. 3 „

olvashatatlan név Nagy-Küküllő vm. 26 „

Fogadják a gyűjtők és beküldők e helyen is hálás köszönetünket.

Az O. Á. V. E.

HIREK.

Megemlékezés kiválóbb halottainkról. Mindszentek napján koszorút helyeztünk következő tagjaink sírjára: Röck Szilárd, Etlényi Lajos, Szeiff Berta és Matild, Szeiff József és neje, Nagy Jenő és Gantzer Irma. — Öszinte kegyelettel emlékezünk meg nemeslelkű jótévőink fölől és a Mindenható aladását kérjük poraikra és mindazokra, akik hozzájuk közel állottak.

Személyi hír. Andreánszky Antal, közigazgatási bírósági ítélobíró urnak, egyesületünk tiszteletbeli tagjának, számvizsgáló bizottságunk elnökének, a király ő felsége a Lipót-rend lovagkeresztjét adományozta. Fogadják t. tagunk e helyen is ezen reánk nézve is örvendetes alkalomból legjobb kívánságainkat.

A Nemzetközi állatvédő kongresszus Washingtonban, melyről már említést tettünk október 10—15 én tartott meg. Az Országos Állatvédő Egyesület ezen kongresszuson — sajnos — nem volt képviselve. Az elnökség megkereste ugyan a magyar államnak egy az Egyesült Államokban székelő közeget, hogy az egyesület és a szövetséget a kongresszuson képviselje, azonban ez a megkeresés mindaddig ismeretlen okokból eredménytelen maradt. Az O. Á. V. E. és a szövetség elnöksége kötelességének tartotta azt, hogy a hozzá, valamint a soproni A. V. E.-hez intézett meghívásra és szívélyes levelekre lehető előzékenységgel válaszoljon és méltányolván a valóban üdvös célt, az O. Á. V. E. és a szövetség működéséről egy bár rövid, de kimerítő emlékiratot készített és azt angol nyelven a kongresszus elnökéhez Stillman Vilmos dr. urhoz juttatta. A nevezett elnök október hó 18-án kelt és az O. Á. V. E. elnökéhez intézett levelében többek között a következők olvashatók: ... „Szívem mélyéből köszönetet mondok Önnek azért a szíves érdeklődésért, amelyet tanusított és azok kifejezéseért. Nagyon örültem, hogy az Önök iratának birtokába jutottam, melyet kellőképen bemutattam. Biztosítom Önt, hogy Magyarország igen drága az amerikai szíveknek és hogy mi semmiképen sem hanyagoljuk el az Önök érdekeit.“ stb.

„Gyermek-naptár“. Az egyesületünk által kiadott 1911-iki Gyermek Naptárból ezideig 50 ezer példány erejéig történt megrendelés. Remélhető, hogy a 100 ezer

példányt kitevő készlet további kiegészítése válik szükségessé.

Kocsis-iskola Berlinben. A berlini állatvédők husz év óta tervezik és szorgalmazzák a kocsis-iskola felállítását, míg végre most az eszme megérett és az intézmény létre jött. A berlini két nagy állatvédő egyesület, a Deutscher Tierschutzverein, a Berliner Tierschutzverein, a lóvédő egyesület, az omnibusz-vállalat összefogtak és több ezer márka adományozásával előteremtették a felállítás költségeit. Ezekhez Berlin városa 4000 márkával járult és ezenfölül a fentartás költségeire évi 5000 márkát biztosított. Az első tanfolyam folyó évi október hó 4-én nyílt meg. A tanfolyam november 11-ig tart. Kedden és pénteken esti 7¹/₂ órától 9¹/₂ óráig gyakorlati és elméleti oktatás, adja a tanfolyamot vezető állatorvos, a kocsismesterek és a kovács. Csütörtökön d. u. 3—7 óráig hajtásgyakorlatok. November 12-én zárvizsga és bizonyítványok kiállítása. A tandíj Berlinben lakók számára három márka. Külső látogatók öt márkát fizetnek; akik rendszeren látogatják a tanfolyamot, azok a tandíjat esetleg vissza is kaphatják. Idővel Berlinben nyilvános járművet csak azok vezethetnek, akik a tanfolyamot végezték.

—yi—

Hasonló iskola áll fenn már egy év óta Ausztriában, Wienben. Remélhető, hogy ezek után a budapesti fuvaros iparostársulatok, a székesfővárosi illetékes hatóság és az orsz. állatvédő egyesület törekedni fog újra felszínre keríteni e kérdést s azon lesz, hogy az mielőbb meg is oldassék.

—st—

Az Országos Ifjusági Madárvédő Ligába október hónapban beléptek: Galasz Ignác tanító (Magyartés) által 100, Bihari Béla tanító (Szudrics) által 50, Lichtscheid József tanító (Nyula) által 200, összesen 350.

KÜLÖNFÉLÉK.

Kutyákat biztosító szövetkezet. A létező állatbiztosító társaságok között alig van olyan, amely kutyákat is biztosítana értékcsökkenés, szállítás közben felmerülő,

kiállításokon előforduló balesetek, lopási, elhullási esetek stb. ilyen károsodások ellen. Mint olvassuk, a Majna melletti Frankfurtban kizárólag kutyák biztosítását eszközöző szövetkezet alakult 300.000 márka alapítókéval. Tekintve, hogy e házi állatok között sok a nagyértékű példány s nem feledve, hogy még több az egyáltalán kedvelt, becses s emiatt áldozatokra méltónak tartott eb, kétségtelennek mondható az efféle szövetkezetek jogosultsága és alakításuk indokolt volta a szövetkezők, de a biztosító felek szempontjából is. (i. ly.)

Kutyaápolónők. A „Berliner Lokal-Anzeiger“ szerint Angliában a nőknek egy új pálya nyílt meg, mely keletkezését Anglia egyik legolvasottabb ironójének, Mrs. E. Lenty Collinsnek köszönheti. A nevezett ironő szenvedélyes barátja a kutyáknak és nagy és elismert minőségű tenyésztett bir. Azok a keserű tapasztalatok, melyeket a kutyákat érő bajok és betegségek körül saját tenyésztésében tett és ama panaszok nagy száma, melyeket más kutyatartók folyton hangoztattak, arra birták, hogy más érdeklődőkkel egyesülve, egy intézetet alapítson, ahol fiatal nők szakértő állatorvosok vezetése mellett kutyák ápolására kiképeztetnek. Az intézettel egy poliklinika van kapcsolatban, ahol kutyák, melyeknek gazdái szegények, díj nélkül ápolatnak és gyógyítatnak. A kiképzett ápolónőket nagyban keresik és jól fizetik. Ez ápolónők egyenruhát viselnek és karjukon szalagot, melyen C. N. I. betűk láthatók: Canine Nurses Institute. Az ápolónőknek néhány főszabályt kell szem előtt tartaniok: 1. áldozatkész jóakarattal gondozza a kutyát és ne feledje el, hogy az is érző lény és az embernek leghűségesebb barátja; 2. minden tünetet hűségesen jelentsen be az orvosnak és szükség esetében, de csak akkor intézkedjék; 3. legyen tapintatos és udvarias mindenki irányában; 4. és tartózkodjék attól, hogy a kutyatulajdonosok magántulajdonosok felől bárminő adatot is terjesszen.

—yi—

Szerkeszti MONOSTORI KÁROLY tanár, egyesületi főtitkár, felelős szerkesztő.

Kiadja az ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET.

Az Országos Állatvédő Egyesület

helyiségében

(Budapest IX., Ernő-utca 11—13) kaphatók:

Az okszerű madárvédelem eszközei. Irta: Chernel István, a Kőszegi Állatvédő Egyesület elnöke. Ára 30 fillér.

Az ember és a kutya. Védekezés a veszettség ellen. Irta: K. Nagy Sándor, pestvidéki kir. törvényszéki bíró. Ára 30 fillér.

Magyarország madárvédelmének története, fejlődése és jelenlegi állapota. Irta: dr. Kukuljević József, m. k. állatorvos. 27 ábrával, 3 grafikai táblával. Ára 1 korona.

Az Országos Állatvédő Egyesület huszonöt évi működése és az állatvédelmi törekvések Magyarországon. Irta: Máday Izidor. Ára 1 korona.

Die fünfundzwanzigjährige Tätigkeit des Landes-Tierschutzvereines und die Tierschutzbewegung in Ungarn. Von Isidor von Máday. Ára 1 korona.

Vogelschutz-Bestrebungen in Ungarn. Organisation der gesellschaftlichen Mitarbeit. Von Isidor von Máday. Ára 2 korona. (Most jelent meg.)

ÁLLATVÉDELEM

Az Országos Állatvédő Egyesület tagjai és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségéhez csatlakozott egyesületek tagjai külön előfizetés nélkül, ... tagdíjuk fejében kapják .....

AZ „ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET” ÉS A „MAGYARORSZÁGI
≡ ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGÉ”-NEK KÖZLÖNYE ≡
BUDAPEST IX., ERNŐ-UTCA 11—13. SZ. TELEFON 85—12

Ezen lap közleményeinek utánnyomását nemcsak szívesen megengedjük, hanem tisztelettel ..... kérjük is .....

Megjelenik egyszer havonként
Előfizetési ára 1 évre 2 korona

TARTALOM: A lókinzások megakadályozása érdekében tett legújabb lépéseink. — Adat a szárnyasok kinzásához s annak megszüntetéséhez. — Macskaadó, a macskakérdés megoldása. — Bika munkáltatása. — Elesett ló lábraállítás. — Állataink teli tartózkodási helye. — Lóotthon és kórház. — *Egyesületi és szövetségi hírek:* A hontmegyei állatvédő egyesület. — Az aradi Állatvédő Egyesület. — *Szemle:* Állatvédő törvény humánus módosítása Finnlandban. — Sarkvidéki kutyák. — Madárfogás kísérlete is büntetendő. — Gólyavonulás. — A madárvonulásról általában. — *Irodalom:* „Védjük meg az állatokat!” — *Madárvédelem:* Herman Ottó véleménye a m. kir. Rovartani Allomás és a Kir. Magyar Ornithológiai Központ vitájából kifolyólag a madarak gazdasági jelentőségéről és védelméről. — A madarak téli etetéséhez. — Az esztergomi állatvédő egyesület. — *Állatok világa:* Főbb különbségek a kutya-féle és a macska-féle vadállatok között. — Csempészetre használt kutyák. — Miért feni össze a légy a lábait? — *Hírek:* Halálozások: Borosnyay Oszkár. — Fülel Sz. Lajos. — Kodolányi Antal. — Köszönet. — „Gyermek Naptár”-unk a főpapi körökben. — „Gyermek Naptár” terjesztése játékkereskedések útján. — A németországi állatvédő egyesület statisztikája. — „Madár a fészken” Dr. Kováts Lajos előadása. — Az Országos Ifjúsági Madárvédő Liga. — *Különlélek:* Állatszállítás közben elkövetett állatkinzási vétség. — Kutyák a villamos vasuti kocsikban. — Veszettségi járvány. — Kutyakedvelők és tartók figyelmébe. — Az alkohol szelidít. — Az állatkinzó nem érdemel kegyelmet. — A konstantinápolyi utcai kutyák. — A lokomotív és a ló. — Mi mindenféle állat van a budapesti lakosság birtokában.

A lókinzások megakadályozása érdekében tett legújabb lépéseink.

Az első hóesés napján, november hó 21-én, az Országos Állatvédő Egyesület elnöke, ki már az első órákban két felhaborító lókinzás szemtanuja és megakadályozója volt, telefonon rögtön az államrendőrség főparancsnokságához megkeresést intézett, hogy a rendőrszemek a lókinzások megakadályozása iránt újabb utasítást nyerjenek. Ennek a kérelemnek a főparancsnokság készséggel azonnal eleget tett, amennyiben a következő napiparancsot adta ki:

Kioktatandók az őrszem s őrzári rendőrök arra, hogy az állatkinzások eleje vétele szempontjából különös figyelemmel legyenek arra, hogy a lovak éles patkóval el vannak-e látva, a kocsik tulterhelve ne legyenek s általában őrkdjenek, hogy állatkinzások az emelkedettebb helyekre való felhajtásnál, az Aréna-uti vasuti átjárónál, hidakra való hajtásnál stb. elő ne forduljanak. A kocsisok botrányos szitkozódásait is a lehetőség szerint akadályozzák meg és a kihágást elkövető egyéneket jelentésk fel.

Egyidőben elnökünk a következő távirati kérelmet intézte az államrendőrség főnökéhez:

Méltóságos Uram! A tehervonó lovakra nézve kritikus téli időszak immár beállott és már tegnap az első napon oly képtelen állatkinzásoknak és felhaborító jeleneteknek voltunk tanui, hogy sürgős orvoslásért vagyok kénytelen Méltóságodhoz fordulni. Méltóságod mióta székesfővárosunk rendőrségének élén áll, valóban európai színvonalra emelte a város rendőri szolgálatát, de igazi humánus gondolkodással vezetni társadalmunkat ideális irányban is. Azért

teljes bizalommal bátorkodom Méltóságodat kérni, hogy a civilizáció egyik követelményét képező állatvédelmet rokonszenvére méltatni, a lótulajdonosokhoz erélyes figyelmeztetést intézni és közegei útján oda hatni méltóztatassék, hogy Budapest utcáin és közterein a lósanyargatás barbár jelenetei egyáltalában ne türessenek.

A főkapitány urtól az O. Á. V. E. elnökéhez másnap a következő válasz érkezett:

Hivatkozással Méltóságod hozzám intézett távirati megkeresésére, tisztelettel értesitem, hogy mai napon újból és kellő nyomatékkal utasítottam az összes rendőri hivatalokat és közegeket, hogy a teherkocsik közlekedéséről szóló székesfővárosi törvényhatósági szabályrendeletnek betartását a küszöbön álló téli évszak beálltával fokozott erélylyel ellenőrizték, a vonó állatok tulterhelését és kinzását akadályozzák meg és tapasztalt kihágások esetén kellő szigorral járjanak el.

Mind a két fórumon egyesületünk írásban őszinte köszönetének adott kifejezést és az államrendőrség főkapitányához még ezenfelül azt a kérelmet intéztük, hogy a fogatok tulterhelésének tilalmát, ugymint az előző években is már történt, falragaszok útján megújítani sziveskedjék.

Együttal a fővárosi napilapokat a következő közlemény felvétele iránt kerestük meg:

A tisztelt fuvarosok és általában a lófogatokkal terheket szállítók figyelmét fölhívjuk arra, hogy helyhatósági rendelet értelmében a téli évszakban *éles sarku téli patkókkal* kell megvasaltatni lovaikat és havazás, meg sikos ut idején a jármű rakományának terhét könnyebbre kell mérniök. A *tulterhelés* és a téli viszonyoknak meg nem felelő patkolás következtében fölmerülő nyilvános *állatkinzás* ugyanis kihá-